



# האליזר

## עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

יב' אלול תשפ"ה 1591 (שנה ל')

נושא השבוע : תשובה  
הפטרה : "רוני עקרה" (ישעיה נד')

האט,  
עוד 18 יום  
יום הדין!

## פרשת כי תצא

**"כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוך בידך" (כא, י)**

כתב מר"ן החיד"א זצ"ל: "כי תצא למלחמה על אויבך" - סופי תיבות "אהליך" הרומז ללומדי התורה שיושבים באוהלה של תורה.

ודרשו חז"ל בגמרא (מכות י'): "עומדות היו רגליך בשעריך ירושלים" - שרגלי החיילים עומדים ומנצחים במלחמה בזכות שערי ירושלים שעוסקים בתורה כי תורתם מגינה ומצילה.

ה"ה במלחמת היצר של האדם - ע"י שלומד תורה יזכה ל"ונתנו ה' אלוך בידך", שכתוב: "בראתי יצר והרע, בראתי לו תורה תבלין", ואמרו: "אם פגע כך מנוול זה משכהו לבית המדרש". (מעין השבוע)

**"כי תבנה בית זודש ועשית מעלה לגגך" (כב, ז)**

אומר רבינו "הבן איש חי" זצ"ל: מצוה זו רומזת על מצות התשובה.

ראש השנה ויום הדין מתקרב, יהודי חייב לדעת שהעולם אינו הפקר, יש דין ויש דיין וכל אחד מאיתנו נשפט גם על המחשבה הקטנה ביותר, אם כן מה צריך לעשות?

"כי תבנה בית חדש" - יהודי צריך להתחדש ולבנות לעצמו דרך חדשה, טובה יותר מהדרך בה הלך עד כה, קרי לעשות תשובה ובכך להפוך לאדם אחר טוב, אהוב ורצוי לפני ה'.

"ועשית מעלה לגגך" - "גגך" זו המחשבה. אין לעשות תשובה מתוך פחד כי השינוי יהיה זמני עד אחר יום הכיפורים ואז יחזור לסורו, ולכן התשובה צריכה להיות מתוך מחשבה והבנה אמיתית שכך צריך לנהוג כגון: אל תקבע עיתים לתורה בגלל הפחד מהדין המתקרב אלא משום שהתורה היא החיים ואי אפשר בלעדיה, תתבונן ב"גג" שלך - במחשבה ותבנה השקפת עולם חדשה ואמיתית ותנהג על פיה.

(קובץ שיחות על התורה לרב ניסים פרץ)

מעשה שהיה



## על פרשת דרכים

עבור גדי (שם בדוי) היתה התגלמות יופיים של החיים בסיכויים הנועזים אותם עשה על אופנועו בכל הזדמנות שאך נקרתה בפניו. באחד הימים בשעות אחר הצהריים חלף גדי על פני ישוב קטן והתקרב אל הצומת, הוא החליט לפנות ימינה בסיבוב הקרוב, ובעוד הוא מבצע את הפניה במלוא המהירות, התחלחל בראותו מולו ילדה קטנה עומדת באמצע הכביש. לא היה לו זמן לבלום, וגם לא היתה לו כל אפשרות לעקוף אותה, האופנוע הדוהר התנגש בילדה והעיף אותה מעבר לכביש והיא איבדה על אתר את הכרתה.

גדי עצר בחריקה קפץ מן האופנוע וחש אל הילדה כשמסביב הולמות באוזניו זעקות השבר של האם ויתר האנשים, כולם הרעיפו עצות זה לזה בעוד הילדה מוטלת חסרת הכרה. לאחר מספר דקות נוראות שנדמו כנצח הופיע האמבולנס שנטל עימו את הילדה ואמה למרכז הרפואי הקרוב ביותר.

הילדה היתה בתרדמה במשך מספר ימים, ההורים אחוזי היגון לא משו ממיטה, גדי הצטער מאוד על מה שקרה, הוא ניסה לנחם את עצמו במחשבה שהאשמה אינה תלויה בו, כפי שסיפרו לו עזבה הפעוטה את

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב \* לא לעיין בזמן תפילה \* שקיעה 7:00-6:53 \* סוף זמן ק"ש 8:49-8:51

יציאת שבת: 8:16

יציאת שבת: 7:30

כניסת שבת: 6:40

ידה של האם ורצה לכביש. הוא לא הצליח להירדם בלילות, ולא להתרכז בימים, כל מחשבותיו נסובו על מצבה הקשה של הילדה.

יום אחד בשעות אחר הצהריים, החלה הילדה להתעורר, היא הצליחה לזהות את הוריה ואט אט החל זיכרונה חוזר אליה, כושר הדיבור והמחשבה שבו לתיקנם וכעבור מספר ימים בישר הרופא כי בקרוב תוכל להשתחרר מבית החולים.

ביום בו אמורה היתה להשתחרר בא גדי לבקרה, הוא הבחין באם היושבת במסדרון, ניגש אליה ואמר בלחש: "אני רוצה שתדעי שאני מרגיש נורא, אני יודע שהתאונה לא היתה רק באשמתי, בכל זאת הרגשתי נוראה והייתי רוצה לעשות משהו למענך ולמען בתך, אני עצמי אינני יודע מה לעשות, אינני אדם עשיר, אבל אעשה כל מה שתאמרי לי ובלבד שאביא תועלת כל שהיא לך או לבתך". היא אמרה: "היום בו אירעה התאונה היה יום השבת, הבטח לי שמעתה ואילך לעולם לא תרכב על האופנוע בשבתות וחגים". גדי נדהם: "מה הקשר? האם זה כל מה שאת מבקשת ממני?", שאל.

"כן" – השיבה – "אם תבטיח לי זאת יהיה זה הכל עבורי ועבור בתי".

הוא יצא מבית החולים מוכה תימהון, בין כל התיאורים שתיאר לעצמו מה היא עשויה לומר לו לא העלה כלל שמץ הרהור הקשור בשבת. בשבת הבאה כשעמד לעלות על האופנוע נזכר לפתע בהבטחה שנתן, הוא שב אל הבניין ודפק על דלת הדירה הראשונה.

כשנפתחה הדלת הוא ראה את המשפחה יושבת סביב השולחן בעיצומה של סעודת השבת. "חשבתי שאולי תוכל להסביר לי מדוע אסור לי לרכוב על אופנוע בשבת?" – גמגם.

"שבת היא יום מנוחה", ענה המארח בנועם.

"אבל זוהי המנוחה שלי, לדבור בין ההרים", השיב. הם החלו לשוחח, לבסוף הציע המארח שיפנה לרב הגר בבניין הסמוך, שיסביר לו את הדברים לאשורם. גדי שם פעמיו לבית הרב אשר קיבלו במאור פנים והזמינו להצטרף לסעודת השבת.

גדי החל לבקר בבית הרב באופן קבוע, ועד מהרה הם החלו ללמוד בצוותא פעמיים בשבוע, כעבור מס' חודשים הודיע כי הוא זקוק לשינוי.

הרב השיב: "שים לב, היום יום חמישי, מה דעתך לנסוע לירושלים לשיבת "אור שמח"? אני אדאג לכל הסידורים הכרוכים בעניין". גדי הביע את הסכמתו להצעה, הוא הגיע לשיבה ונשאר שם במשך שבועיים. לבסוף נרשם לשיבה והחל להתמסר ללמוד התורה, עד שהפך במשך השנים לתלמיד חכם ושינה את כל מהלך חייו מן הקצה לקצה.

## הלכות תשובה

## פינת ההלכה



א. צריך אדם לשוב בתשובה לפני ה' על כל העבירות והחטאים שעשה בין בשוגג ובין במזיד (הרמב"ם הל' תשובה פ"א ס"א). ואפילו אם המעשה שעשה הוא ספק עבירה (הרמב"ם סי' תנ"ג ס"א). טוב שאדם יתפלל לה' שיאיר את עיניו על מה צריך לחזור בתשובה במיוחד (עיין לקח טוב בראשית עמ' רסח) וטוב ללמוד בכל יום זמן מועט מוסר שיכול להביאו לתשובה (אור לאוין זכרון הדסה עמ' קכה).

ב. אם החטא או העוון שעשה הוא כלפי ה' ומצוותיו זה נקרא חטא ש"ב בין אדם למקום" וצריך לחזור בתשובה ולבקש סליחה מהקב"ה. ואם חטא כלפי אדם אחר [כגון: גנב ממנו, ציער אותו, דיבר עליו לשון הרע] זה נקרא חטא ש"ב בין אדם לחברו" וצריך לבקש את סליחתו ולהשיב את מה שלקח ממנו, ואחרי שסלח לו צריך לשוב בתשובה ולבקש סליחה לפני ה' יתברך על זה (גמ' יומא פה:).

ג. מהי תשובה? שיעזוב החוטא את חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בליבו שלא יעשה עוד (הרמב"ם הל' צ. א) אבל האומר אחטא ואשוב, אחטא ואשוב אין מספיקים בידו משמים לעשות תשובה (גמ' יומא פה:). אך אם חזר בתשובה באמת ונכשל, ושוב חזר בתשובה ונכשל, אינו בכלל זה אלא יתחזק וינסה שוב והקב"ה יהיה בעזרו (וע"פ משלי כד, טז "כי שבע יפול צדיק וקם וישלם דרכו") – ומלבי"ם (ס).

ד. התשובה כוללת שלושה שלבים: **חרטה על העבר** – שפירושה חרטה על מעשיו הרעים וצער על שהימרה את פי ה', ו**ידוי על המעשה שעשה** – יפרט בפיו את המעשה הרע שעשה וקבלה לעתיד-

יקבל בליבו שלא יחזור לעשותו עוד (הרמב"ם הל' צ, שער תשובה לרבינו יונה גירונדי עמ' ט-י).

ה. ישתדל לשוב ב"תשובה מאהבה" היינו שחזור מחמת שאוהב את הקב"ה ומצטער ומתבייש שחטא לפניו ולא ב"תשובה מיראה" היינו שירא מן העונש ולכן עשה תשובה ותיקן את החטא כדי שלא ייענש.

**הטעם:** שהחזור ב"תשובה מיראה" נהפכים לו העבירות שעשה במזיד לשוגג [ויצטרך עדיין להיענש עליהם] והחזור ב"תשובה מאהבה" העבירות שעשה במזיד נהפכות לו לזכויות (גמ' יומא פח; פו).

ו. כל אחד ואחת צריכים לחזור בתשובה בין מעט בין הרבה, גם אם הוא מתפלל 3 תפילות ביום ואו לומד תורה כל היום כפי שכתב קהלת (ז, כ): "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (אור לציון אהבת הדסה לגר"צ אבא שאול עמ' קמד-קמו).

ז. כל אחד ואחת יכולים לחזור בתשובה ותתקבל תשובתם אפילו אם הם שקועים בעבירות עד מעל לראשם. ואין להם להקשיב ליצר הרע שלהם או לסובבים אותם שאומרים שאין להם סיכוי לחזור בתשובה לאור מה שהרעו. ויותר מכך אמרו חכמינו ז"ל 'במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד', כלומר גדולה מעלתם של בעלי תשובה מפני שכובשים את יצרם יותר מהצדיקים (הרמב"ם פ"ז הל' א-ד, וילקו"י ימים נוראים סי' תרצ ס"א).

ח. התשובה היא לא רק על עבירות שיש בהם מעשה כגון: חילול שבת, גזל, עריות וכדו' אלא גם על מידות רעות שבו צריך לחזור בתשובה כגון: כעס, קנאה, רדיפת כבוד וכדו'. ותיקון המידות קשה יותר מחזרה בתשובה על עבירות שיש בהם מעשה, כי כשאדם שקוע במידות רעות קשה לו לפרוש מהם (הרמב"ם פ"ז ס"א) לפי שהם תלויים במחשבתו והם בכלל מה שאמרו חז"ל (גמ' יומא כט). "הרהורי עבירה קשים מעבירה" (ילקו"י שם ס"ד).

ט. אף על פי שעיקר התשובה היא עזיבת החטא, מכל מקום נכון שבעל תשובה יקבל על עצמו תיקון כדי לכפר על חטאיו (ילקו"י שם ס"ח) ומאחר והתורה מכפרת עוון טוב שיתחזק בלימוד תורה [בנוסף לתשובה] וגם אם נכשל בעבירות חמורות טוב שיתחזק בלימוד תורה בנוסף לתשובה (סא). י. כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו וכל המחטיא את הרבים אין מספיקים בידו לעשות תשובה (פרקי אבות פ"ה מ"ח).

יא. יסוד היסודות של היהדות זה האמונה בהקב"ה שהוא ברא את העולם ומנהיגו וכל הנעשה בו ממנו יתברך, והשגחתו גם בהליכות העולם בדרך טבע, ויש דין ודיין ויצטרך האדם ליתן דין וחשבון על כל מעשה [מומלץ לקרא את 13 העקרים של הרמב"ם העוסקים בזה, בכל יום - מופיע בסוף תפילת שחרית]. וכולם צריכים חיזוק לחיות ע"פ האמונה הזו בפרט שאמצעי התקשורת משדרים כל הזמן "כוחי ועוצם ידי עשה את החיל הזה" (הרמב"ם הל' מדע יסודי התורה פ"א, כור לזהב - כרוז חיבורי קדמונים על ספר איוב עמ' קא, אזהרות לרבי אליהו הזקן עמ' קח).

יב. עבירות שבין אדם לחברו (ובכללם בין בני זוג ובין הורים לילדיהם) (נב"ח וילך ס"ו) אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חברו (גמ' יומא פה); לכן המכה את חברו, מקללו או גוזל ממנו אינו נמחל לו לעולם עד שישב לחברו מה שחייב לו ויפייסו בדברים ויבקש ממנו סליחה וימחל לו (הרמב"ם הל' תשועה פ"ב ס"ט). יג. רוב רובם של הסכסוכים בין בני אדם הוא בענייני ממונות (אור לציון אהבת הדסה לגר"צ אבא שאול עמ' קסז) ולכן ממון שיש בידו ונחלק עם חברו למי שייך הכסף לא יפסוק דין לעצמו אלא ילכו יחד לדין שיפסוק ביניהם (משנ"ב סי' תרו ס"ק ע). שגזל מקטרג בראש ביום הדין (סא).

יד. מי שחטא כלפי חברו צריך ללכת לפייסו בעצמו ולא ע"י שליח או מכתב. מ"מ הכל לפי העניין, אם יודע שהנפגע נוח לרצות עדיף שילך אליו בעצמו, ואם הוא קשה לרצות וחושב שיותר טוב שישלח מחילה איש מכובד מידידו שירצהו ולאחר מכן יבוא בעצמו ויבקש מחילה ונסלח לו, יעשה כן (שו"ת יחיה דעת ח"ה סי' מד).

טו. אם האיש שחטא לו אינו בעיר יקבל על עצמו לפייסו כשיפגוש אותו (חזו"ע ימים נוראים עמ' רמד ס"ז וסא) ובינתיים ישלח לו מכתב פיוס והתנצלות או יצור אתו קשר טלפוני ויתנצל (סא).

טז. אם מת האיש שחטא לו לפני שהספיק לבקש סליחה, מביא עשרה בני אדם ליד קברו ויאמר לפניהם "חטאתי לאלוקי ישראל ולפלוגי זה שחטאתי לו..." (שו"ע סי' תרו ס"ב) ויפרט החטא, והם ישיבו לו "מחול לך" שלוש פעמים (משנ"ב שם ס"ק טו).

יז. כשמבקש מחילה מחברו צריך לפרט את החטא שחטא נגדו ואם יודע שחברו יתבייש אם יעשה כן לא יפרטנו [אבל חייב לבקש מחילה] (משנ"ב סי' תרו ס"ק ג).

יח. אם פגע בכבודו של חברו או דיבר עליו לשון הרע וחברו אינו יודע מזה כלל, כשיבוא לבקש ממנו מחילה אין צורך שיספר לו דברים כהווייתם, כי אם יספר יחרה אפו ויגדל צערו לכן יבקש ממנו מחילה באופן כללי בלי לפרט (חזו"ע עמ' רמד).

יט. אם פגע בחברו אל יאמר בליבו: מסתמא חברי אומר בסדר קריאת שמע שעל המיטה "הריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס אותי..." אם כן ודאי מחל לי, ומה לי כי אטרח לבקש את מחילתו, אלא יזדרז לפייס את חברו עד שימחל לו (שכנז כלאי פ"ד ס"ה).

כ. אם חברו אינו מוחל לו ייקח איתו 3 אנשים וילך אליו שוב ויבקש ממנו מחילה, ואם עדיין לא מחל לו ילך לבקש ממנו מחילה פעם שלישית עם 3 אנשים, ואם אינו מתפייס אינו חייב לבקש ממנו יותר מחילה (שו"ע סי' תרו ס"א) מ"מ יודיע בפני עשרה שביקש מחילה מחברו וה"ה אישה בפני 10 נשים (ילקו"י סי' תרו ס"ב). אבל אם הוא רבו ואפילו לא רבו המובהק אלא ששמע ממנו דברי תורה

(מסנ"ב ס"ק ז) צריך ללכת כמה פעמים ואפילו אלף פעם (רמב"ם ס"ס) עד שיתפייס (ס"ס).  
**כא.** לאחר שביקש מחילה מחברו והשיב לו את הגזלה צריך לשוב בתשובה לפני הקב"ה על כך וזה כולל 3 שלבים: חרטה, וידוי על המעשה שעשה וקבלה לעתיד שלא יעשה שוב (ס"ס פ"א ה"א).  
**כב.** לא יהא המוחל אכזרי למחול (הרמב"ם דעות פ"ו ה"ו) [מ"מ רשאי לדרוש שישבו לו את ההיזק הממוני] (עיני הרמב"ם הל' חובל ומזיק פ"ה ה"ט-י) וכשמוחל ימחל בלב שלם ובנפש חפצה.  
 ואפילו הצר לו וחטא לו הרבה לא יקום ולא ייטור (הרמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"י) שכל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו. ואם לא ימחל גם לו לא ימחלו על עוונותיו (כסף משנה ס"ס, חזו"ע עמ' רמג) ויש אומרים שאם מתכוון לטובתו של המבקש, כדי שלא ישוב עוד לכסלה (הרמ"א ס"א) או רב לתלמיד המתכוון לחנכו מותר לו שלא למחול מיד (ילקו"י סי' תכו ס"ו).  
**כג.** אם חברו הוציא עליו שם רע, אינו צריך למחול לו (סי' תכו ס"א בהרמ"א) שיש ששמעו בחשד ולא שמעו בפיוס ונשאר השם הרע. מכל מקום טוב לנהוג במידת הענווה ולמחול גם על זה (מסנ"ב ס"ק יא, חזו"ע ס"ס), אבל תלמיד חכם מן הראוי שלא ימחול במהרה ובפרט כשכוונתו לחנכו (ילקו"י ס"ס).  
**כד.** כשחברו עשה לו עוול, הזיקו, ציערו וכו' לא ישנאהו בליבו וישתוק, מצוה עליו להודיעו ולומר לו: "למה עשית לי כך וכך?" שנאמר: "הוכח תוכיח את עמיתך" (הרמב"ם דעות פ"ו ה"ו) וממידת חסידות טוב שימחל לו אע"פ שחברו לא ביקש את סליחתו (ס"ס, חזו"ע עמ' רמג). הטעמים: \* כל צער שבא על האדם הוא מחמת עוונותיו ואין יכולת ביד אדם לצער את חברו אם לא מגיע לו כן (נתיבות יוסף ח"א עמ' 131). \* כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים, והקב"ה מודד מידה כנגד מידה (גמ' סנהדרין 5). ומי שמרחם ועושה חסד עם הבריות גם בדינו בשמים ירחמוהו וימחלו לו על עוונותיו בחסד (מסילת ישרים).

## **נוסחה לחישוב 5 סלעים לפדיון הבן צריך לתת לכהן ויו"י פרוטה למעשר שני וכדו'**

### **הבסיס לחישובים אלו הוא כמה שווה גרם מתכת כסף כפי שנסחר בשווקים**

יש לברר תחילה את מחיר ק"ג כסף בדולרים כפי שנסחר בבורסה לחשב כמה שווה גרם כסף אחד ועל זה להוסיף 10% דמי קמעונאות, ועל זה להוסיף 18% מע"מ וזה נותן לנו מחיר גרם כסף כפי שעולה בשווקים [הדרך לחישוב גרם כסף כפי שמנמכר בשווקים על פי הרב שגאור רווח ראש בית המעשר]  
דוגמא: היום [אי אלול תשפ"ה] שווי אונקיה כסף [=31.104 גרם] בבורסה הוא \$39.04, שווי דולר הוא 3.36 ₪ ולכן השווי בשקלים של גרם כסף בבורסה הינו:  $39.04 \times 31.1 \times 3.36 = 4.217$   
 קמעונאות ו-18% מע"מ כדי לקבל מחיר כפי שנמכר בשווקים  $4.217 \times 1.18 \times 1.10 = 5.474$   
**זאת אומרת הבסיס לחישובים שלנו הוא שגרם כסף מחירו בשווקים הוא 5.474 ₪**

### **חישוב 5 סלעים**

פסק השולחן ערוך (יו"ד סי' ק"א-ג) "מצות עשה לפדות כל איש ישראל, בנו שהוא בכור לאימו ב-5 סלעים שהם 30 דרהם כסף מזוקק"..." "אלו ה-5 סלעים נותנים לכהן בכסף או בשווה כסף" והרמב"ם (הל' עירובין פ"א ה"י) מבאר שסלע שווה ששה דרהם וממלא מובן מדוע שולחן ערוך כתב שהוא 30 דרהם. ובילקוט יוסף שובע שמחות (עמ' רעה) מובא שאע"פ שמעיקר הדין די בשיעור 30 דרהם, אולם לפי המנהג שנהגו מדורי דורות בירושלים לפדות ב-31 דרהם.  
 ומאחר שכל דרהם שווה 3 גרם הרי קיבלנו 93 גרם כסף טהור וזה ע"פ מרן הראש"ל צ עובדיה יוסף שליט"א ושווי כספי של זה הוא לפי מחיר כסף טהור **כפי שהוא בשווקים ובחנויות** (ולא כפי שנסחר בבורסה) בתוספת מע"מ (ילקו"י שובע שמחות עמ' רעה, משפטי עוזאל ח"ו ס"פז).  
 וזה להכפיל כפול 93 גרם כסף ונקבל סכום כסף שצריך לשלם לכהן לפדיון הבן  
 ולכן שווי 5 סלעים לתאריך זה הוא  $5.474 \times 93 = 509.085$  **סיכום: שווי 5 סלעים הינו 510 ₪**

### **חישוב פרוטה למעשר שני ועוד:**

שווי פרוטה הינו 1/40 של מחיר גרם כסף כפי שנמכר בשווקים שזה  $5.474 / 40 = 0.136$  ₪  
**סיכום: שווי פרוטה הינו 0.14 ₪**

(ע"פ השו"ע יו"ד סי' שלא סעיף קלד וחזו"מ סימן פח סעי' א ששיעור הפרוטה משקל חצי שיעור של כסף נקי. ועי' בחזון איש יו"ד סי' קפב ס"ק יט ואבהע"ז הלכות כתובות סימן סו ס"ק כא שכתב שמדלו שגגה אחד יש כ' שערות וא"כ בגרם אחד יש ארבעים פרוטות, וכ"כ בשיעורי תורה של הגר"ח נאה שיש בגרם אחד ארבעים פרוטות).

**להעיר ולעורר: אחים ואחיות יקרים! בואו ננצל ימים אלו שהילדים בלימודים כדי להחליט איזה נושא אחד או שניים שנקבל על עצמנו להשתפר ולא נחכה לראש השנה שאז הילדים בבית ונהיה עסוקים בהכנות לחג ואז ודאי לא יהיה לנו את ישוב הדעת לכך !!!**

**דרוש בעל רכב להעביר עלונים של האיחוד בהתנדבות מאשדוד לרחובות כל שבוע**

טל': 08-8644452 **אתר העלון:** [alonthaihud.co.il](http://alonthaihud.co.il) **דוא"ל:** [haihud.ashdod@gmail.com](mailto:haihud.ashdod@gmail.com)  
**אנו זקוקים עדיין לתרומות -** שם חשבון: האיחוד פרשת שבוע מס' חשבון: 111396 סניף: 516 בנק מסד 46